

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi (ATA 122)

7.Ders

ATATÜRK İLKELERİ (2)

Dersin Hedefi

Bu hafta Atatürk İlkeleri'nin Laiklik ve Devrimcilik ilkelerinin yanı sıra “Bütünleyici İlkeleri” olan Ulusal Egemenlik, Tam Bağımsızlık, Çağdaşlaşma ve Akılcılık ve Bilimsellik ilkeleri ve önemleri anlatılacaktır.

ATATÜRK İLKELERİ (2)

1-Laiklik

A-Laiklik ve Sekülerizm

a.Sekülerizm

b.Laiklik

2-Devrimcilik (İnkılapçılık)

3-Bütünleyici İlkeler

A.Ulusal Egemenlik (Milli Hakimiyet)

B.Tam Bağımsızlık

C.Çağdaşlaşma

D.Akılcılık ve Bilimsellik

ATATÜRK İLKELERİ (2)

1. Laiklik

"Mensubu olmaktan bahtiyar olduğumuz İslam dinini asırlardan beri alışılmış olduğu üzere bir siyaset vasıtası durumundan kurtarmak ve yükseltmek elzem olduğu kanaatini taşıyoruz. Yüce ve kutsal olan inançlarımızı ve vicdanlarımızı çapraşık ve değişken olan ve her türlü menfaat ve ihtirasların tecellisine sahne olan siyasetten ve siyasetle ilgili bütün hususlardan bir an evvel ve kesin olarak kurtarmak, milletin dünya ve ahiret saadetine emrettiği bir zorunluluktur."

M. Kemal Atatürk

ATATÜRK İLKELERİ (2)

Laiklik bilimin , aklın özgürlüğü ve bireyin özgürleşmesinin ve bunun giderek hukuki ve siyasi modelde çağdaş, uygar ve sosyal hukuk devletinin ortaya çıkmasını hazırlayan 300 yıllık kanlı mücadelelerin sonunda , batıda kazanılmış olan bir değerler bütünüdür ve sonunda Fransız devrimi ile hayata geçirilmiş ve dolayısıyla da Fransız devrimi ulusal laik devlet sistemini kurmayı başarmıştır.

ATATÜRK İLKELERİ (2)

Laiklik batı uygarlığının, modern çağın gelişmesinin akıl çağına geçişin ve bilimin özgürleşmesinin odak noktası ve temelini oluşturan bir ilkedir. Laiklik önce batı uygarlığı içerisinde kilise despotizmine, kilisenin skolastik öğretisine karşı aklın ve bilimin özgürlüğünü savunan bir felsefi akım olarak Rönesans ve hümanizm akımı şeklinde ortaya çıkan sonra giderek kilisenin dayandığı temelleri eleştiren onun hukuki devlet anlayışını sarsan, "devlet tanrının eseri değil, devlet dünyevi bir kurumdur" diyen bir sosyal sözleşmedir

ATATÜRK İLKELERİ (2)

Laiklik en genel tanımıyla devlet işlerinin din işlerinden kesin olarak ayrılması ve vatandaşlara din ve vicdan özgürlüğünün tanınmasıdır. 1789 Fransız Devrimi'nden sonra tüm dünyaya yayılan laiklik anlayışı dine değil, dinin devlet işlerini etkisi altına almasına karşı olmuştur. Bu yönüyle pek çok çarpıtmaların aksine laiklik dinsizlik anlamı taşımamaktadır. Bir cumhuriyet idaresinin çağdaş bir yapıya kavuşabilmesi ancak akıllı ve bilimi ilke edinen laik düzenin kurulması ile mümkündür. İrtica ve bölücü terör gibi iç tehdit unsurlarına karşı da en büyük güvence laik düzendir.

ATATÜRK İLKELERİ (2)

Türk ulusu, Batı'daki gibi bir Aydınlanma Çağını, Rönesans ya da Reform dönemini yaşamamış olmasına rağmen Atatürk'ün önderliğinde gerçekleşen devrimlerle, Batı toplumlarının insanlık yararına olan değerlerine ulaşmada önemli mesafeler kat etmiştir. Laikliğin sağlanamadığı ve dinsel düşünce ve dogmalarla yönetilen bir devlette, özgürlük ve demokrasiden söz etmek mümkün değildir. Öte yandan demokratik laik düzen, insanların dini vecibelerini yerine getirmelerine engel teşkil etmez.

ATATÜRK İLKELERİ (2)

Türkiye Cumhuriyeti'nin bağımsız, demokratik ve laik hukuk devleti nitelikleri toplum ve devlet tarafından özenle korunmalıdır. Çünkü Türk Devrimi'nin temel taşı-kilit taşı- laikliktir ve yapılan bütün devrimler doğrudan veya dolaylı bu ilke ile ilgilidir. Laiklik dinsel ve devlete ait kamusal alanın birbirinden ayrılması, devletin belirli bir dini temsil etmemesi, dinler arasında ayrım yapılmaması ve tüm dinlere eşit mesafede olunması anlamını taşımaktadır.

ATATÜRK İLKELERİ (2)

Felsefi anlamda laiklik, sorgulanamaz iman ve inanç merkezli düşünce yerine aklın egemenliğinin, araştırmacı ve deneysel bilginin konmasıdır. **Siyasi anlamda laiklik**, siyasi iktidarın dinden bağımsız olarak egemenliğini bir ilahi güce değil halka dayandırmasıdır. **Hukuki anlamda laiklik** ise din ve devlet işlerinin birbirinden ayrılması, devlet yönetiminin ve toplumsal hayatın dini kurallara dayandırılmaması anlamına gelmektedir. Laiklik bireylere dini inançlarında, devletin müdahalesinden uzak, hukuk ile korunan özgür bir alan tanır. Kişiler bu alan içerisinde dini bir inanca sahip olsunlar ya da olmasınlar, kınanmazlar, hor görülmezler, farklı muameleye maruz kalmazlar.

ATATÜRK İLKELERİ (2)

Laik devlet de, dinin dışında kalarak bireylerin dini inançlarını özgürce yaşayabileceği müdahalelerden uzak bir alan oluşturur. Türkiye'de laiklik, dini inançların özel alana bırakılması ve Kuran'a dayalı yasaların kamu hayatından çıkarılması anlamına gelir. Ancak İslami kurumlar devlet denetimindedir. Devlet bu kurumları ve dini eğitimini kontrolü altında tutar. Camilerin ve dini hayır derneklerinin faaliyetlerini denetler, imamları devlet memuru olarak istihdam eder. Anayasamız diğer Anayasalarımızda olduğu gibi, laikliği devletin temel niteliği olarak tanımlar. Devletin dine müdahalelerde bulunmaması ve kendi bağımsız benliğini sürdürmesine izin vermesi laikliğin gereklerindendir.

ATATÜRK İLKELERİ (2)

Türkiye'de 1982 Anayasası'nın 136.maddesi gereğince “Genel idare içinde yer alan Diyanet İşleri Başkanlığı, laiklik ilkesi doğrultusunda, bütün siyasi görüş ve düşüncülerin dışında kalarak ve milletçe dayanışma ve bütünleşmeyi amaç edinerek, özel kanununda gösterilen görevleri yerine getirir.”

Atatürk, laikliği Türk milletinin çağdaşlaşması yolunda başlıca etken olarak görmüştür: "Türkiye Cumhuriyeti'nin resmi dini yoktur. Devlet idaresinde bütün kanunlar, nizamlar, bilimin çağdaş medeniyete temin ettiği esas ve şekillere ve dünya ihtiyaçlarına göre yapılır ve tatbik edilir. Din anlayışı vicdani olduğundan, Cumhuriyet, din fikirlerini devlet ve dünya işlerinden ve siyasetten ayrı tutmayı, milletimizin çağdaş ilerlemesinde başlıca başarı etkeni görür. "

ATATÜRK İLKELERİ (2)

Atatürk'ün laiklik anlayışına göre din bir vicdan meselesidir ve herkes vicdan özgürlüğüne sahiptir: "Din ve mezhep, herkesin vicdanına kalmış bir iştir. Hiçbir kimse hiçbir kimseyi ne bir din ne de bir mezhep kabulüne zorlayabilir. Din ve mezhep hiçbir zaman politika aleti olarak kullanılamaz."

A. Laiklik ve Sekülerizm

Laiklik ve sekülerizm zaman zaman eş anlamlı olarak kullanılmışsa da birbirinden farklı anlamlar taşımaktadır.

ATATÜRK İLKELERİ (2)

Ortaya çıkışı, tarihi gelişim süreci ve uygulamaları göz önüne alındığında laiklik ve sekülerizmin iki farklı geleneği ifade ettiği görülecektir. Laiklik, Batı dünyasında gerçekleşen Rönesans hareketinden sonra, sekülerizm ise Reform hareketinin bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Her iki akımın da ortaya çıkış nedeni, Katolik Kilisesi'nin özünden uzaklaşıp, toplumun ihtiyaçlarına cevap verememesi, katı ve bağınaz tutumuyla halka zulüm ve baskı uygulamaya başlaması olmuştur. Ancak Katolik Kilisesi'ne karşı alınan tutumların farklılığı laiklik ve sekülerizm gibi iki farklı uygulamanın ortaya çıkmasına neden olmuştur.

ATATÜRK İLKELERİ (2)

Katolik Kilisesi'ne karşı oluşmaya başlayan tepkiyle yükselen kiliseyle mücadele hareketinin sonunda ortaya çıkan laiklik ve sekülerizmin birbirinden farklı gelişim süreçleri diğer slayttaki tabloda yer almaktadır.

KATOLİK KİLİSESİ

ATATÜRK İLKELERİ (2)

Görüldüğü gibi sekülerizm reformun, yani din ile devletin uzlaşmasının, laisizm ise Rönesans'ın yani bir devrimin sonucu olarak ortaya çıkmıştır.

a. Sekülerizm

15'inci asrın sonlarına doğru başlayan Reform hareketinin temelinde, Katolik Kilisesi'nin Hristiyanlığın özünden uzaklaşması, Papalık ve Ruhbanlık kurumlarının dejenerasyona uğraması bulunur.

ATATÜRK İLKELERİ (2)

Hristiyanlığın özüne dönmesi gerektiği fikrinden beslenerek Almanya'da Luthercilik hareketi doğmuş, Luther, 1571 yılının sonuna doğru Wittenberg'de bir kilisenin kapısına astığı "Doksanbeş Tez" ile Protestan hareketini başlatmıştır. Bu hareketle Almanya Katolikliğin pençesinden kurtulurken yeni bir mezhebin ortaya çıkmasıyla Avrupa'da kilise birliği de parçalanmıştır.

ATATÜRK İLKELERİ (2)

Böylece tüm Avrupa'ya hâkim olan Katolik Kilise'si iktidarının yerini imparatorluklar ve krallar almaya başlamıştır. Öze dönüş olarak başlayan reform hareketiyle din ve devlet ilişkileri düzene sokulmaya başlanmış, kilise ve krallar arasında uzlaşma sağlandığından dini, siyasi ve sosyal yaşamın tümüyle dışına itmeye yol açacak devrim hareketine gerek kalmamıştır.

ATATÜRK İLKELERİ (2)

Anglosakson modeliyle din ile devlet arasındaki ilişki geleneğini ifade eden sekülerizmde de laiklikte olduğu gibi devlet işleri akla ve bilime dayandırılmıştır. Ancak devlet ile din arasındaki ilişkilerin karakteri liberaldir. Bu nedenle ABD kamusal yaşamında dini semboller kullanılabilmekte, İngiltere'de kraliçenin sembolik de olsa Anglikan Kilisesi'nin ruhani lideri olduğu hâlâ kabul görmektedir. Bununla birlikte, bu ülkelerde devlet dini eğitimi tamamen halka/vakıflara bırakmıştır. Din adamlarının maaşları, ibadet yerlerinin inşası ve her türlü ihtiyacının karşılanması halk/vakıflar tarafından üstlenilmiştir. Türkiye'deki ilişkiler bu yönüyle Anglosakson sekülerizminden farklılıklar içerir.

ATATÜRK İLKELERİ (2)

Devlet kamusal alanın düzenlenmesinde sadece akli ve bilimi rehber edinmektedir, ancak seküler yapıdan farklı olarak dini yaşamın düzenlenmesinde devlet Diyanet İşleri Başkanlığı aracılığı ile önemli bir rol oynar. Laiklik Fransa'da Katolik Kilise'nin çok güçlü oluşu, kilise ile krallar arasındaki ilişkinin uzlaşma yoluyla dengeye oturtulmasına izin vermemiştir. Almanya'da Luther'ciliğin çıktığı yıllarda Fransa'da da Kalvenizm hareketi doğmuştur. Ancak Protestanlık, Almanya'da Kilise karşısında kazandığı zafere Fransa'da ulaşamamıştır. Uzlaşma sağlanamaması 1789'da Fransız İhtilali'ni kaçınılmaz kılmış ve Fransa'da Kilise'nin ve Kilise'nin desteklediği kralın egemenliği sona erdirilmiştir.

ATATÜRK İLKELERİ (2)

22 Mart 1888'de "Mecburi ve Laik İlköğretim Kanunu'nun çıkarılması, 1 Temmuz 1901'de "Dernekler ve Tarikatlar Kanunu'nun çıkarılması ve 9 Aralık 1905'te "Ayrılık Kanunu'nun çıkarılmasıyla devlet kiliseyle tüm bağlarını koparmış ve Fransa tümüyle laik bir devlet haline gelmiştir. Fransa'da "Laiklik ilkesi" 1946'da Anayasa'ya girmiştir. Türkiye'nin laikleşme sürecinin Fransa ile benzerliğine dikkat çekilmektedir.

ATATÜRK İLKELERİ (2)

2. Devrimcilik (İnkılâpçılık)

"Efendiler! Yaptığımız ve yapmakta olduğumuz inkılâpların gayesi Türkiye Cumhuriyeti halkını tamamen çağdaş ve bütün mana ve şekli ile medeni bir toplum haline getirmektir. İnkılâplarımızın asıl ilkesi budur. Bu hakikatleri kabul edemeyen zihniyetleri dağıtmak zorunludur."

M. Kemal Atatürk

ATATÜRK İLKELERİ (2)

Bir toplumda yaşanan değişim ve dönüşümün devrim olarak nitelendirilebilmesi için eskiyi yıkararak oluşturulan yeni düzenin daha ilerici olması koşulu bulunmaktadır. Aksi halde, yani yeni düzenin eskiye oranla geri bir nitelik taşıması halinde gerçekleşen değişime irtica adı verilir. Değişim ve dönüşümlerin toplumca benimsenmesi koşulu da devrimin gereklerinden biridir. Nitekim aksi halde söz konusu değişimlerin hayatta kalması mümkün olamaz.

ATATÜRK İLKELERİ (2)

Atatürk devrimi şöyle tanımlamaktadır: "Milletin en yüksek medeni icaplara göre ilerlemesini temin edecek yeni müesseseleri koymuş olmak". Bu sözlerle Atatürk devrimciliğin ilerlemeci yanına vurgu yapmaktadır. Ani ve köklü değişikliği ifade eden devrimlerde kültür öğelerinin hızlı değişimi söz konusudur.

ATATÜRK İLKELERİ (2)

Toplumun ihtiyaçlarına göre yapılan bu değişikliklerde kültür öğelerinin (ekonomik öge, devlet ve hukuk ögesi, bilim ve sanat ögesi, ahlak ve din ögesi) hepsinin birden ve aynı anda değişmesi, toplumun değerler sistemi ve dengesine zarar verebileceğinden bu denli yaygın bir dönüşüm yaşanmayabilir. Devrimlerin tümünde az ya da çok zorlayıcı bir unsur bulunmaktadır. Ancak yukarıda bahsi geçen mahsurlardan dolayı Türk Devrimi özellikle kültürü meydana getiren öğelerden manevi öğenin değiştirilmesinde bu sakıncaları göz önünde bulundurarak hareket etmiştir.

ATATÜRK İLKELERİ (2)

İnkılâp (devrim) sözcüğü tekamül (evrim) ve ihtilal sözcükleriyle zaman zaman karıştırılmıştır. Oysa tekamül herhangi bir müdahale olmadan, uzun vadede yavaş yavaş yaşanan bir dönüşümü ifade etmesiyle, müdahale ve hız unsurlarının egemen olduğu devrimden tümüyle farklıdır. Toplumsal anlamda tekamül, olayların bir sürece yayılarak cereyan ederken şartların olgunlaşması halinde ancak bir değişimin yaşanmasına işaret eder. Bu yönüyle tekamül ihtilalden de ayrılır.

ATATÜRK İLKELERİ (2)

Ani değişimi ifade eden ihtilaller, bir lider öncülüğünde, güç kullanılarak gerçekleştirilir ve inkılâbın ilk aşamasını yani köklü değişimler yapmak üzere mevcut iktidarın zor yoluyla yıkılması aşamasını ifade eder. Her ihtilalin bir inkılâba dönüşeceğini garanti si yoktur.

ATATÜRK İLKELERİ (2)

İhtilaller yoluyla mevcut iktidarlar yıkılabilir ancak her zaman, eski düzenin yerine köklü değişimler yoluyla yeni bir düzenin kurulması mümkün olmamıştır. Türk Devrimi fikri temellerini Fransız İhtilali'nden almıştır. Ancak Türkiye'de İstiklal Savaşı'nın kazanılmasından sonra bağımsızlığın sağlanması ve eski rejimin yıkılarak yeni bir rejimin inşa edilmesi biçiminde yaşanan devrim, Fransız İhtilali'nden sonra ortaya çıkan ve bir dönem başıbozukluğun hâkim olduğu süreçten ayrılmaktadır. Türk ulusunun zaman kaybına ve kargaşaya tahammülü olmadığı bir aşamada Atatürk düzen, barış ve disiplin içerisinde Türk Devrimi'ni gerçekleştirmiştir.

ATATÜRK İLKELERİ (2)

Atatürk “Benim Türk milleti için yapmak istediklerim ve başarmaya çalıştıklarım ortadadır. Benden sonra beni benimsemek isteyenler bu temel mihver üzerinde akıl ve ilmin rehberliğini kabul ederlerse manevi mirasçılarım olurlar” sözleriyle devrimlerin nasıl korunacağına dair fikirlerini özetlemektedir. Atatürk'ün, devrimlerin korunmasına yönelik olarak alınacak tedbirler için işaret ettiği yol ise şöyledir:

ATATÜRK İLKELERİ (2)

- 1.Devrimin kazandırdıkları halkın tüm kesimlerine ve devrime karşı olanlara çok iyi anlatılmalıdır.
- 2.Devrim, onu yapanlar ve yürütenler tarafından sürekli geliştirilmeli ve kökleştirilmelidir.
- 3.Gerektiğinde devrimi koruyabilmek için sertlik ve katı tutum da dahil olmak üzere başka önlemlere de başvurulabilmelidir.

ATATÜRK İLKELERİ (2)

3. Bütünleyici İlkeler

Anlamları ve amaçları bakımından Atatürk İlkeleri, birbirlerini tamamlayan unsurlar olarak Türk Devrimi'nin özünü ifade eden fikirler ve görüşler manzumesidir. Hemen hemen bütün çağdaş toplumların demokrasi ve sistem anlayışında benzer ilkeler mevcuttur. Bu ilkeleri destekleyen ve tamamlayıcı olan başka ilkeler de bulunmaktadır ki, biz onlara "Bütünleyici İlkeler" diyoruz. Özetle ifade edeceğimiz bu ilkeler Milli Hâkimiyet, Tam Bağımsızlık, Çağdaşlaşma, Akılcılık ve Bilimsellik'tir.

ATATÜRK İLKELERİ (2)

Ulusal Egemenlik (Milli Hakimiyet)

Ulusal egemenlik, demokrasinin temel şartı olarak, millet iradesini hâkim kılar. O nedenledir ki, ulusal egemenlik tüm demokratik ülkelerde en üstün kuvvet olarak devlet yönetiminin belirleyici unsuru durumundadır. Bu ilke, devlete yön verirken, devlet fonksiyonlarının da oluşmasını sağlar.

Atatürk ulusal egemenlik ilkesinin önemini şöyle açıklamaktadır:

ATATÜRK İLKELERİ (2)

«Hâkimiyetine sahip olmayan bir insan veya bir toplum, hiçbir zaman iradesini kullanamaz! Hâkimiyetini herhangi birisine bırakan bir insan kendi iradesinin kullanılacağından ve uygulanacağından emin olamaz. Bunun için insanlar, milletler kendi iradelerini, kendi vicdanlarının eğilimini yapmak ve uygulamak isterlerse hâkimiyetlerini mutlaka ellerinde tutmak mecburiyetindedirler. Şimdiye kadar milletimizin başına gelen bütün felaketler, kendi talih ve geleceklerini başka birisinin eline terk etmesinden kaynaklanmıştır.»

ATATÜRK İLKELERİ (2)

Tam Bağımsızlık

Türk ulusu, tarihin hangi döneminde olursa olsun hep tam bağımsızlığı hedeflemiş ve bu amaç doğrultusunda büyük mücadeleler vermiş ender toplumlardan biridir. Milletimiz, İstiklal Savaşımız esnasında birçok güçlüklerle karşılaşmasına rağmen tam bağımsız olarak Türkiye Cumhuriyeti'ni kurmayı başarmıştır. Atatürk "Ya İstiklal, Ya Ölüm" sözleriyle, Türk milletinin haysiyetli ve şerefli yaşamının temelinde tam bağımsızlık arzusunun bulunduğunu vurgulamıştır. Tam bağımsızlıktan ne anlaşılması gerektiğini ise şöyle özetlemiştir:

ATATÜRK İLKELERİ (2)

«Tam bağımsızlık, bizim bugün, üzerimize aldığımız vazifenin asli ruhudur. Bu vazife bütün millete ve tarihe karşı üstlenilmiştir. (...) Biz yaşamak isteyen, haysiyet ve şerefiyle yaşamak isteyen bir milletiz. Bir hataya uyma yüzünden bu özelliklerden mahrum kalmaya tahammül edemeyiz (...) Tam bağımsızlık denildiği zaman, elbette siyasi, mali, ekonomik, adli, askeri, kültürel ve benzeri her hususta tam bağımsızlık demektir. Bu saydıklarımın herhangi birinde bağımsızlıktan mahrumiyet millet ve memleketin hakiki manasıyla bütün bağımsızlığından mahrumiyeti demektir. (...)

ATATÜRK İLKELERİ (2)

Biz bunu temin etmeden barış ve huzura ulaşacağımız kanaatinde değiliz. Şeklen, usulen barış yapabiliriz. Fakat tam bağımsızlığımızı temin etmeyecek olan bu gibi barışlar ve görüşmelerle milletimiz, hiçbir vakit hayatına ve huzuruna ulaşamayacaktır. Belki, maddi mücadelesini terk ederek yıkıma sürüklenmeye müsaade etmiş olacaktır. Eğer milletimiz buna razı olsaydı, bunu kabule hazır bulunsaydı, iki seneden beri mücadele etmeye hiç de lüzum yoktu. Daha savaşa geçici ara vermenin ertesinde huzura geçmek mümkün olabilirdi(...)»

ATATÜRK İLKELERİ (2)

Çağdaşlaşma

Atatürk'ün çağdaşlaşma yönelimi çoğunlukla Batılılaşma ile karıştırılmıştır. Oysa Atatürk'ün çağdaşlaşma anlayışında Batı'nın insanlık için yararlı ve ileri ilkeleri, çağdaş değerleri örnek alınmıştır. Ancak bu örnek alma eğiliminde Türkiye'nin ve Türk milletinin hususiyetleri göz önünde bulundurulmuş ve kaba bir Batı taklitçiliği yapılmamıştır. Bu yönüyle Atatürk çağdaşlaşması Tanzimat yenilikçiliğinden ayrılmaktadır. Bu farklılık Atatürk'ün çağdaşlaşma prensibinin halkçı yönünden kaynaklanmaktadır.

ATATÜRK İLKELERİ (2)

Türk ulusunun kalkınması ve ileri bir refah seviyesine ulaşabilmesinin bir gereği olarak çağdaşlaşma faaliyetine, çağa ayak uydurabilmiş kurum ve kuruluşların inşasına girişilmiştir. Atatürk, devrimlerin çağdaşlaşmacı niteliğine şöyle vurgu yapmaktadır:

ATATÜRK İLKELERİ (2)

«Efendiler! Yaptığımız ve yapmakta olduğumuz inkılâpların gayesi, Türkiye Cumhuriyeti halkını tamamen çağdaş ve bütün mana ve şekli ile medeni bir toplum haline getirmektir. İnkılâpların asıl ilkesi budur. Bu hakikatleri kabul edemeyen zihniyetleri dağıtmak zorunludur. Şimdiye kadar milletin zihnini paslandıran, uyuşturan bu zihniyette bulunanlar olmuştur. Herhalde zihniyetlerde yerleşen hurafeler tamamen kovulacaktır. Onlar çıkarılmadıkça, zihne hakikat parıltılarını yaymak ve yerleştirmek imkânsızdır.»

ATATÜRK İLKELERİ (2)

Akılcılık ve Bilimsellik

Avrupa'da Aydınlanma Çağı ile birlikte inanç merkezli düşünce sisteminden insan aklına dayanan, deneysel ve sorgulamacı bilgiye geçişle birlikte bilim alanında çok önemli gelişmeler yaşanmıştı.

ATATÜRK İLKELERİ (2)

Avrupa aydınlanmasından önce Endülüs (İspanya) medreselerinde yetişen İslam filozofları insan aklını yücelten eserler vücuda getirmiş, Endülüs'te yetişmiş son filozof İbn-i Rüşd "akıl inançtan önce gelir, gerçek inanca ancak akıl yoluyla ulaşılabilir" felsefesiyle Avrupa aydınlanmasının yolunu açmıştır. Akılcılık ve bilimsel düşünce, önce Avrupa'da ardından tüm dünyada medeniyetlerin ilerlemesine ve insanlık için olumlu gelişmelerin yaşanmasına yol açmıştır. Atatürk akılcılık ve bilimselliğe, kendinden sonraki kuşaklara tek miras olarak bırakacağı, insanlığın en önemli değerleri gözüyle bakmıştır.

ATATÜRK İLKELERİ (2)

"Ben, manevi miras olarak hiçbir ayet, hiçbir dogma, hiçbir donmuş ve kalıplaşmış kural bırakmıyorum. Benim manevi mirasım, ilim ve akıldır. Benim Türk Milleti için yapmak istediklerim ve başarmaya çalıştıklarım ortadadır. Benden sonra, beni benimsemek isteyenler, bu temel mihver üzerinde akıl ve ilmin rehberliğini kabul ederlerse, manevi mirasçılarım olurlar.

